LAUSUNTO

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2
00130 HELSINKI

www.arene.fi

Eduskunnan sivistysvaliokunta **12.9.2017**
siv@eduskunta.fi

Asia: HE 72/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_72+2017.aspx

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä. Samalla kumottaisiin laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä.

Arene kannattaa esitystä, joka mahdollistaa opintosuoritus- ja opiskelutietojen yhdenmukaisen digitaalisen käsittelyn.

Uudessa rekisterissä henkilön opinto-oikeuksia, läsnäoloa sekä opinto- ja tutkintosuorituksia koskevat tiedot olisivat kattavasti ja keskitetysti henkilön nähtävissä. Samalla tietoja voitaisiin käyttää kattavasti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti tarvitseville viranomaistoimijoille ja mm. korkeakouluille opiskelijavalintoja varten.

Palvelu auttaisi myös elinikäistä oppimista tukemalla kansalaisia opintoihin hakeutumisessa ja opintojen suorittamisessa. Digitaalisten opintosuoritus- ja opiskelijatietojen käyttäminen nopeuttaa myös sähköisten hakemusten käsittelyä (esim. liitteet), ja mahdollistaa omien tietojen tarkastelun kootusti yhdestä paikasta.

Arene esittää seuraavat huomiot yllä olevaan esitykseen:

1. **Valtakunnallisen opinto- ja tutkintorekisterin tulee perustua yhtenäiseen tietoarkkitehtuuriin, jolloin tietojen erimitallisuus ei aiheuta tulkintaongelmia tai hallinnollista työtä**. On tärkeää, että opintojen eri vaiheissa dokumentoidut tutkinto- ja opintosuoritustiedot tukevat rekisterin käyttöä. Tietojen siirtoa olisi hyvä tukea ”auditointiohjelmalla” esim. OPH:n ja CSC:n yhteistyönä, jotta tiedon laatu voidaan varmistaa.

   Oleellista on myös, että tietosisältöä voidaan täydentää palvelutarpeiden muuttuessa. Muun muassa korkeakoulujen välisessä **ristiinopiskelussa** tarvitaan jatkossa yhä enemmän ajantasaisia tietoja opiskelijoista ja opintosuorituksista.

   Tällä hetkellä korkeakoulujen osalta on kehitetty vuodesta 2014 alkaen korkeakoulujen valtakunnallista tietovarantoa (VIRTA), ja kansallisesti tietojen siirtoa on yhdenmukaistettu, erityisesti rahoitusmallin johdosta. Tiedot ovat näkyvissä Vipunen palvelussa, www.vipunen.fi. Tämä palvelu on lisännyt läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. On tärkeää, että VIRTA ja tuleva palvelu toimivat saumattomasti yhteen.

2. **Tietojen luovutuspalvelu** on oleellinen osa rekisterikokonaisuutta. Sen suhteen tulee huolehtia siitä, että se **on tarpeeksi laaja-alainen ja luo mahdollisuuden opiskelijalle antaa tarvittaessa suostumuksensa mahdollisimman monelle hänen tietoaan tarvitsevalle.** Myös korkeakouluilla on jatkossa yhä enemmän tietotarpeita mm. opiskelijoiden oppimisanalytiikkaan liittyen**.** Jatkossa myös omadataan (my data) liittyvät palvelut tulevat yleisemmiksi.

3. Ammattikorkeakoulujen kannalta on erittäin tärkeää, että **KOSKI-palveluun saadaan myös ammatillisen toisen asteen koulutuksen todistus- ja arvosanatietoja**. Arene huomauttaa, että nyt hallituksen esitys koskettaa tältä osin ammatillisten tutkintojen todistusarvosanatietoja vasta vuodesta 2018 alkaen.

   Korkeakoulujen opiskelijavalintojen kannalta on **ensiarvoisen tärkeää, että valtakunnalliseen opinto- ja tutkintorekisteripalveluun saadaan myös historiatietoja opintosuorituksista myös aikaisemmilta vuosilta.** Tällä hetkellä korkeakoulut eivät näe sähköisesti **ammatillisen toisen asteen tutkinnon suorittaneiden tutkinto- ja/tai osaamisen arviointitietoja sähköisest**i. Tämä vaikuttaa opiskelijavalintojen käytännön toteutuksiin ja aiheuttaa korkeakouluille kuormittavaa hallinnollista työtä.

4. Arene edellyttää, että **Opetushallitus tietovarannon teknisenä ylläpitäjänä ja rekisterinpitäjänä vauhdittaa KOSKI-rekisterin rakentumista, niin että siellä on käytettävissä mahdollisimman laajasti opintosuoritustietoja** (ml. IB-, EB- ja Reifeprüfung- tutkinnot arvosanoineen) **myös taannehtivasti ammatillisen toisen asteen tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden osaamisesta** (tutkinnon osat, arvosanat yms.).

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja